

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Petri Danielis Huetii Demonstratio Evangelica

Huet, Pierre Daniel

Parisiis, 1679

VII. Proponitur deinde nostra, & argumentis confirmatur.

urn:nbn:de:hbz:466:1-16260

Sententia Caietani plane consona, & quod regni perpetuitatem spondet Judæ, & quod voci דָּוֶן , *Donec*, cessationis significationem non adscribit: verum in quibusdam discrepat; primum quod regni tempus à Messia inchoat, cum longe vetustiora regni hujus initia statuatur Caietanus: deinde quod regnum illi temporarium & cum mundo finem habiturum intelligant, adeo ut דָּוֶן , tempus indefinitum, non infinitum notet, cum Caietani doctrina regnum primo temporarium signatum esse decernat, quod per Messiam spiritale fiat & æternum, ne ipso quidem mundi occasu finiendum. Præterea inutilis est interpunctio illa, qua דָּוֶן à sequentibus disjungunt, cum sequatur וְיָבִי , quod cum דָּוֶן præcedenti conjungendum esse sciunt qui literis Ebraicis vel leviter tincti sunt. Tum vero דָּוֶן significat *Donec*, uti exponi vulgo solet, non *In æternum*, quod illi volunt. Nec quicquam juvantur accentu Jethib, qui non semper *דְּוֶן* est, velut in commate sequenti dictionem בְּכֵן , cui adnexus est, à sequentibus non divellit. Adde nec vocem וְיָבִי recte exponi, *quando*.

Quantumvis probabilis videatur hæc Caietani sententia, causas habeo tamen, cur ab ea cogar discedere. Nam primum notam & significationem temporis, quo venturus erat Christus, detrahit vaticinio Jacobi, adversus constantem & consentientem, non omnium modo Patrum Ecclesiæ, sed & vetustiorum etiam Judæorum opinionem, qui hoc oraculo tempus adventus Messia signari fassi sunt. De Patribus satis multa jam diximus, unde res appareat. Ex Judæis sic intellexisse videtur Josephus, & cum Vespasianum palpo percuteret, huic ejus exitum adscripsisse, uti superius à me observatum est. Sic intellexerunt & ii qui ab Origenis ævo ad hoc tempus, Echmalotarcham de tribu Juda, gentis suæ principem ac duces esse, & porro fore ad ortum usque expectati sibi Messia, censuerunt, quos jamjam sumus adorturi. Sic intellexerunt etiam R. Moses ben Nachman, ejusque sequaces, qui vocibus שֶׁבֶט & מַדְבָּר , *Sceptrum*, & *Dux*, notari volunt sæva imperia, quibus ubique gens eorum premitur, quæque veniente Messia abroganda sint. Idem præterea Nachmanides, & R. Bechai, hunc ex ea prædictione sensum elici posse crediderunt, licet non semper Israël imperium teneat tribus Juda, non alios tamen quam tribules Juda legitime id arrepturos, donec oriatur Messias. Sic intellexerunt denique, qui *וְיָבִי* sceptrum Judæ promissum esse rati sunt ad Christi usque adventum, si nimirum Dei præceptis mongeram se tribus illa præster. Quæ quamvis inepta omnia sint, & proxime à nobis refellenda, perpetuus tamen ille præcorum Rabbiorum cum sanctis Ecclesiæ Patribus consensus, & constans ac *מִפִּי יְהוָה* traditio in assignanda Jacobæ huic prophetiæ nota ac significatione temporis ortus Messia, mihi non videtur temere spernenda. Aliud præterea vitium inhæret Caietani sententiæ, quod nimirum iisdem Jacobi verbis, *Sceptrum*, & *Dux*, duas res plane diversas signari putet, regnum nempe temporarium, & regnum æternum, licet nullam distinctionis interpositam notam assignet, qua aliud secernatur ab alio, temporarium ab æterno; nullam conjunctionis, qua duo hæc prorsus disjuncta simul comprehendi debere approber.

VII. Expositis præcipuis nostrorum hominum interpretationibus & sententiis, ac explosis, nostra nunc proponenda superest, suisque probationibus & argumentis instruenda. Res quatuor dico his notari Jacobi verbis: *Non auferetur sceptrum de Juda, & dux de femore ejus, donec veniat qui mittendus est, & ipse erit expectatio gentium.* Prima prædictionis pars hæc est, *Non auferetur sceptrum de Juda*, qua æterna sceptri possessio Judæ spondetur. Alterum prophetiæ membrum hoc est, *Et dux de femore ejus*, quo temporarius & caducus Judæ præsignificatur principatus. Tertium est istud, *Donec veniat qui mittendus est*, quo temporarii hujus regni finis & Messia adventus prædicuntur. Postremum hoc, *Et ipse erit expectatio gentium*, quo Messia regnum, non Chananæ terræ claudendum angustiis, sed quaquaversus per omnem orbem patens, & spiritale futurum nuntiatur. Harum quatuor prædictionis partium inobservata distinctio, maximam opinionum diversitatem, nec minorem rerum perturbationem ac confusionem peperit. Caietano suboluit legitimus primi, secundi, ac postremi membri sensus, quibus regnum Judæ ex temporario æternum, ex terreno spiritale promittitur: sed tertii sententiam, quo mutatio isthæc & tempus adventus prædicuntur, non olfecit. Temporarii & terreni regni pollicitationem his inesse, ac notam præterea temporis quo proditurus erat Messias, perviderunt plerique Interpretes, ac fere omnes; reliqua non attigerunt. Caute hæc distinxeris, omnibus angustiis ac difficultatibus nullo negotio te expediveris. Sed planum id ut fiat, accuratius perscrutanda loci sententia est. Dico priorem oraculi partem, *Non auferetur sceptrum de Juda*, generale quippiam proponere, & Judam erigere in spem æternæ regni possessionis posteritribuendæ; sed ita tamen ut modum, quo continget æternitas isthæc, non expo-

Joseph. de bell.
Jud. l. 3. c. 28.
& libr. 7. c. 31.

Proponitur
deinde nostra,
& argumen-
tis confirmata.
187.

nat, nec regni hujus genus designet, futurumne sit spiritale, an temporarium. Pars altera à genere & indistincta rerum propositione descendit ad species, & promissi principatus naturam enucleate definire incipit: nam verba isthæc, *Et dux de femore ejus*, temporarium quid denotant & caducum, per humanam generationem & personarum mortalium successione reparandum. Sic enim supra intelligendum esse dixi istud, *De femore ejus*; sive ut sonant Ebraica, *De inter pedes ejus*; quod vertit Jonathan, *De femine ejus*, Onkelos & Hierosolymita, *De filiis eorum*. Deinde dictio מַחֲקֵק, quam Vulgatus Interpres exponit *Dux*, aliud quid sonat ac שֶׁבֶט, *Sceptrum*, quod præcedit, uti proxime ostendam: hoc enim regiam dignitatem simpliciter sonat, illud potestatem duntaxat tradendorum præceptorum, & juris dicendi ac præscribendi; ut significetur principatum temporarium ac terrenum, quo potituri erant Judæ posteri, angustum fore, acillum, & sæpe alienis imperiis obnoxium, velut in Zorobabele; ita ut possent quidem jus dicere inter suos; sed supremo tamen imperio, libero, omnique alia dominatione soluto, & vere regio interdum exciderent, quoad adesset Messias, per quem hæc qualiscunque potentia abroganda erat, juxta illud Osee: *Dies multos sedebunt filii Israel sine rege, & sine principe, & sine sacrificio, & sine altari, & sine Ephod, & sine Theraphim*. At soluta hac potentia, nova constituenda erat per eundem Messiam, sed diversa & generis alterius, spiritualis nimirum & æterna, nullis temporum curricula definita, nullis locorum spatibus contracta, nec jam Israëlitas solum regens, sed orbis universi gentes ditioni suæ subiciens. Id clarissime prædixit

Osc. 3, 4.

Amos: *Ecce oculi Domini Dei super regnum peccatis, & conteram illud à facie terra: verumtamen conterens non conteram domum Jacob*. Pollicetur Deus non contriturum se penitus domum Jacobi, sed ejus *Contra* servaturum: quod eventu comprobatum est; primum dissipatis per univertum orbem Israëlitis; quippe subjicit Amos: *Ecce enim mandabo ego, & concutiam in omnibus gentibus domum Israel, sicut concutitur in cribro: deinde terreno Israëlitarum & caduco imperio reformato in spiritale & æternum per Messiam Davidis nepotem & hæredem: subnectit enim Propheta: In die illa suscitabo tabernaculum David quod cecidit, & reedificabo aperturas murorum, & ea quæ corruerant instaurabo, & reedificabo eum sicut in diebus antiquis; ut possideant reliquias Idumææ & omnes nationes, eo quod invocatum sit nomen meum super eos, dicit Dominus*. Quamobrem addit Jacobus: *Et ipse erit expectatio gentium*. Designare autem isthæc spiritalem & æternam potestatem, cum alia plurima evincunt oracula Prophetarum, quæ recitabimus infra, cum Christi legem & regnum, spiritalia fore & æterna demonstrabimus; tum istud maxime è Psalmo septuagesimo primo: *Deus judicium tuum regi da, & justitiam tuam filio Regis . . . . . & dominabitur à mari usque ad mare, & à flumine usque ad terminos orbis terrarum . . . . . & adorabunt eum omnes reges terre, omnes gentes servient ei*; quæ de Davidis & Regum Ebræorum ipsius successorum regno sumi non possunt; nec enim id ad terminos orbis terrarum propagatum est; nec omnibus regibus terræ, omnibusve gentibus jura posuit: at aliud quoddam regnum notant, tantum quantum nullus unquam rex obtinuit, quod tamen posteritas Davidis obtinebit. Clarum hoc quoque è Psalmo octogesimo octavo: *Inveni David servum meum; oleo sancto meo unxi eum . . . . . & ego primogenitum ponam illum, excelsum præ regibus terre. In æternum servabo illi misericordiam meam, & testamentum meum fidele ipsi, & ponam in seculum seculi semen ejus, & thronum ejus sicut dies cæli*. Memorabilis vero & prorsus appolita ad rem nostram vaticinatio hæc Isaïæ: *Parvulus enim natus est nobis, & factus est principatus super humerum ejus, & vocabitur nomen ejus, Admirabilis, consiliarius, Deus fortis, pater futuri seculi, princeps pacis. Multiplicabitur ejus imperium, & pacis non erit finis: super saluum David & super regnum ejus sedebit, ut confirmet illud, & corroboret in judicio & justitia; à modo, & usque in sempiternum*. Ecce Davidis regnum Messia: spondetur in posterum tempus; sic ut postquam ad ipsum pervenerit, nullo casu intercidat, sic ut immensum sit ac pacificum, ut judiciorum æquitate firmetur, & per Messiam, Deum fortem & admirabilem, in perpetuum administraretur. Quibus succinit Daniel, cum ait Antiquum dierum Filio hominis dedisse potestatem, & honorem, & regnum; omnes populos, tribus, & linguas ipsi servituras; potestatem ejus fore æternam, numquam ab eo auferendam, nec regnum ejus unquam iri corruptum. Etsi testimonia hæc, aliaque multa huc pertinentia infra sum corrasurus in hoc Parallelismo, abstinere tamen non possum, quin & istud

Psal. 71. 1, & seq.

Psal. 88. 21, & seq.

Isa. 9. 6, 7.

Dan 7. 13, 14.

Jerem. 33. 20, 21.

Mich. 5. 2.]

Jeremix, quod causam hanc juvat, in antecessum proferam: *Hæc dicit Dominus, Si irritum potest fieri pactum meum cum die, & pactum meum cum nocte, ut non sit dies & nox in tempore suo; & pactum meum irritum esse poterit cum David seruo meo, ut non sit ex eo filius qui regnet in throno ejus*. Addam & hoc Michææ: *Et tu, Bethlehem Ephrata, parvulus es in millibus Juda: ex te mihi egredietur, qui sit Dominator in Israel,*

in Israël, & egressus ejus ab initio, à diebus aternitatis. Duo hic prædicuntur, quæ in Jacobæo iidem oraculo prædicta sunt, proditurum nempe Messiam è tribu Juda, & aeterno regno potiturum. Quæ & Mariæ Virgini pollicitus est Angelus Gabriel, cum de Christo ex ea nascendo talia prænunderet: *Hic erit magnus, & Filius Altissimi vocabitur, & dabit illi Dominus Deus sedem David patris ejus, & regni ejus non erit finis.* Quorum promissorum memores Christi Discipuli, postquam hunc vitæ restitutum viderunt, Interrogabant eum dicentes, *Si in tempore hoc restitues regnum Israël?* Adjiciam præterea id Isaïæ: *Et egredietur virga de radice Jesse, & flos de radice ejus ascendet, & requiescet super eum spiritus Domini, spiritus sapientia & intellectus, spiritus consilii & fortitudinis, spiritus scientia & pietatis, & replebit eum spiritus timoris Domini. Non secundum visionem oculorum judicabit, neque secundum auditum aurium arguet; sed judicabit in justitia, & arguet in equitate pro mansuetis terra, & percutiet terram virga oris sui, & spiritu laborum suorum interficiet impium.* His apertissime prædicatur spiritale fore Messia regnum: quanquam satis est aeternum dixisse, ut spiritale intelligatur. Sententia nostræ plurimum lucis & roboris affert illud Ezechielis, è vicesimo primo capite: *Hæc dicit Dominus Deus, Aufer cidarim, tolle coronam: nonne hæc est quæ humilem suble-* Ezech. 21. 26, 27. *varit, & sublimem humiliavit? Iniquitatem, iniquitatem, iniquitatem ponam eam: & hoc non factum est, donec venires cujus est judicium, & tradam ei. Sedeciam regem Juda, qui postremus fuit ex filiis David, fuisse dicitur Josepho, his per-* Joseph. Antiq. libt. 10. cap. 11. *stringit Deus, & regio fastigio dejectum iri denuntiat. Nam quod Vulgata reddidit iniquitatem, si Ebraicum exemplar consulas, reperies *רעוּ*, hoc est *perversam*, coronam videlicet, quam se conversurum promittit Deus, temporariam nempe istam Sedecia in aeternam, cum is venerit de quo dixit Deus apud Isaiam: *Dedi spiritum meum super eum, judicium genibus proferet: & Johannes: Nec enim Pater judicat quem-* IC. 4. 2. *quam, sed omne judicium dedit Filio. . . . & potestatem dedit ei judicium facere, quia Filius hominis est.* Atque huic coronam illam regum Juda traditurum se denique Deus affirmat. Tum vero id eveniet quod apud Amosum prædixit Deus: *In die illa suscitabo tabernaculum David quod cecidit, & reedificabo illud sicut in diebus antiquis.* Rivos hosce claudam, postquam recitavero voces magnas de cælo editas, quas memorat Johannes in Apocalypsi: *Factum est regnum hujus mundi, Domini nostri & Christi ejus, & regnabit in secula seculorum: quibus temporarium hoc regnum, Domino Jesu Christo attributum, & aeternum factum esse sine ambage declaratur. Et vero vel ipsa, quam tractamus, Jacobi prædictio, si recte intelligas, rem conficit. Nam cum prædicit de futurum ducem de posteris Judæ, ejusque abolitum iri potestatem temporariam & terrenam prodeunte Messia, à quo novum statuendum sit & erigendum imperium, alterius utique generis esse debet imperium illud; alioqui nec prius abolere fuisset necesse, atque id continuare potius diceretur Messias, quippe in eadem gente, iisdemque locis paternum administrans regnum, quam novum fundasse. Itaque dictio *Donec*, rerum, quibus inserta est, cessationem ac *παύση* significans, vim suam hoc loco depromit quidem in secundum oraculo membrum, *Et dux de femore ejus*, quibus terrena & caduca potestas notatur; verum ad superiora isthæc non prorogat, *Non auferetur sceptrum de Juda*, quod regnum aeternum, nec à Messia abrogandum Judæ nepotibus pollicetur. Ergo querimonias omnes ac dissensiones Interpretum hac expositione sopimus: nam satisfacimus iis, & qui notationem temporis ab oraculo Jacobi detrahi sine piaculo non posse censent; & qui regni Judæ, quod Propheta perpetuum fore clamant, mutationem ac finem his prænunderari nolunt.**

VIII. Quin & egregie refellemus eos, si qui causabuntur falsam esse hanc quam Refelluntur
damus partis primæ Jacobæi vaticinii interpretationem, qua aeternum posteris Judæ
sceptrum sponderi volumus; atque item secundæ partis, qua statuimus iisdem promitti
Argumenta
Adversario-
rum.
Primum ar-
gumentum.
tiam continuationem ac perpetuam ducum, sive dominorum ac principum ex eadem tribu successionem, quæ Messia temporibus finem sit habitura: cum certum sit à Jacobo ad Davidem usque, & post solutam etiam Captivitatem Babylonicam, principes nullos extitisse qui Israëlitis jura legesque posuerint. At nos cum firmam sceptri possessionem promissam Judæ posteris & attributam fuisse dicimus, *quæ* quidem & mancipio ac proprietate ad eos pertinuisse intelligimus, etiam si *regniis* & usufructus ad alios interdum transierit; atque id demum regnum agnationis jure Messiam recuperasse, & velut debitam sibi hereditatem crevisse; at immutatam, longeque auctiorem ac nobiliorem, maximisque incrementis & insigni accessione amplificatam; quam enim terrenam, angustam, & temporariam reliquerat David, immensam, cælestem, aeternam, nullisque deinceps mutationibus obnoxiam Christum cepisse. Mutabile enim fuit regnum Davidis & caducum, adeo ut id ex asse tertius heres non possederit: perpetuum vero est illud Christi, neque ullis finibus circumscribendum, quod totum nos